

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CENTIMS PER TOT ESPANYA

NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

ADMINISTRACIÓ I REDACCIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MIG, NÚM. 20, BOTIGA BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ:
Fòra de Barcelona, cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50.—ESTRANGER, 2'50

DESORDRES ENTRE GENT D'ORDRE

EL CISMA CONSERVADOR

ELICITEM als conservadors de Barcelona perquè ells han sabut demostrar que quan se tracta de qüestions de partit i de quefatures, són tant atrabiliaris, apassionats i violents com els que ells anomenen la purria.

Els mauristes, amb el seu inconcebible fanatisme vers son amo fracassat, en ple ridícol ostracisme voluntari, traïdor a la causa de la monarquia, estan donant un espectacle verament vergonyós per tota Espanya.

Els de Madrid fins han arribat a afirmar que la campanya de *La Epoca* contra en Maura no la dirigeix precisament en Salvador Canals, sinó el director d'*El Radical*, en Ricard Fuentes.

Això prova ben a les clares, tant si és veritat com si és mentida, l'estat d'apassionament, de mala fe i de virulència en que's troba aqueixa qüestió de família.

El ressò, com no podia menys de succeir, ha arribat fins a la nostra ciutat. Lo esdevingut ara en el «Círculo Monárquico Conservador» és fruit d'aqueix estat d'harmonia de la gent d'ordre.

Els partidaris d'en Maura i els amics d'en Dato s'han trobat cara a cara. Regositja pensar l'escena. La junta general extraordinària dels bons conservadors barcelonins passarà a l'història com un fet sense precedents.

Ja no són els descamisats, que criden, gesticulen i menacen, són els que formen el senyoríu, els homes de pro, els educats, els creients, que's barallen i armen gresca, sense consideracions ni modals.

Els, com els indoctes i analfabets, no saben reduir les passions, no saben dissimular les seves preferències d'esclaus; cada agrupament defensa el seu amo a sang i a foc, amb odi, amb coratge, intransigents, estridents. El bé d'Espanya, el manteniment de la monarquia, el respecte al Rei?... Un rave! Maura i Dato. Els partidaris de l'ídol amb mans ensagnantades i els partidaris de la menjadora, del que té la paella pel mànec; els idealistes i els oportunistes; els fetixistes i els ganuts, disputant-se l'hegemonia del partit conservador a crits i paraules gruixudes; res més.

Cada un d'aqueixos dos nuclis, gairebé de la mateixa manera fastigosos, volia que'l «Centro Monárquico Conservador» prestés acatament a l'home de la seva preferència. Com que tant en Maura com en Dato tenien entre'ls socis, si fa o no fa, la mateixa preponderància, la cosa anà d'un que-de-que.

Vuitantadós socis votaren a favor de la «Memoria» presentada per la junta directiva, la qual significava l'adhesió al fusellador

d'en Ferrer; vuitantaquatre votaren en contra i a favor d'un vot particular que venia a significar l'adhesió a l'actual President del Consell de Ministres.

Naturalment, els de la junta directiva, que's vegegen desairats per aqueixos dos vots de majoria, presentaren la dimissió; però no sols dimitiren, sinó que, de la mateixa manera que solen fer els socis entonats d'una recreativa rural quan les resolucions no són favorables al seu ure, es donaren de baixa del Centre. Després, tot seguit, perquè el temps és or, anaren a posar dos telegrams, un a S. M., reiterant-li la seva adhesió (romanços) i un altre al senyor Maura, expressant-li lo mateix. (aqueix sí, sincer).

Ara, amics nostres, caldrà esperar que'l món s'enfonsi. Aqueix escamot irat que s'ha després així violentment del Casal monàrquic conservador, va prometre a sangs calentes, i promet encara a tots aquells que l'escolten, una terrible venjança. Aniria segons sembla a engruixir la Joventut Conservadora, aquesta antinomia política que té més punts de contacte amb el requeté que amb la civilització.

Lo que pot realitzar aquesta colla de homes fets, en plena febre de guerra civil, units a la joventut, sempre temeraria, sols Déu ho sab. Aquella frase terrible del senyor Mans: «los discrepantes podrán lograr lo que no lograron el puñal de Artal ni la pistola de Posa...» posa pell de gallina. Un tràgic parlar requereix, per no quedar malament, un tràgic obrar, sinó s'exposen a que'ls altres els hi cridin: «llengua!».

En fi, ja ho veurem. Per de pròpmt es va a constituir un partit conservador ben ortodoxe. Quan estigui format i sigui fort anirà, en pelegrinació a veure a la benaurada momia reclosa en el seu sepulcre de vanitat i de superbia i li diràn que torni a la vida. Lo que farà allavors la momia ningú ho sab.

Aquesta macàbrica pantomima no privarà pas que'l poble rigui a plena gorja. Si abans s'haguessin menjat els uns als altres, datistes i mauristes, millor. La rialla del poble seria més sonora.

X. X.

Preparatius

RAITS els àpats de les passades festes i reposada de les fatigues, la gent política dedica totes les seves energies a la preparació del tinglado electoral.

Amb els anys que fa que disposem del sufragi universal, sembla que ja hauríem

d'haver tingut temps de donar al poble la suficient educació cívica per a fer respectar la seva voluntat, obligant als candidats a buscar l'acta en el fons d'unes honorades urnes i no en les conveniències del Ministeri de la Governació.

Per lo vist, no hem adelantat gran cosa, i avui, com vint anys enrera, hi hà més fe en l'encasillat que en les simpaties d'un districte.

En la nostra propia Catalunya—que en les famoses eleccions de Solidaritat va fer una completa neteja de *cuneros* i cacics—torna a treure el cap el senyor *Fulànez*, facturat pel senyor Sánchez Guerra, i sense altres arrels, en el districte favoregut, que una pila d'expedients del Govern civil.

No cal parlar del cacic, perquè mercès a l'estupidesa general torna a tenir les grapes en totes les corporacions i en tots els organismes d'on se l'havia foragitat.

La característica de les eleccions que s'apropen serà l'enconada lluita entre correccionaris, i cap partit dels constituïts s'escaparà de donar al públic l'espectacle vergonyós de ses discòrdies.

Ja en la preparació de la campanya pot notar-se un greu exacerbament de l'odi que en el camp conservador divideix als datistes dels mauristes; els d'en García Prieto i els d'en Romanones porten a deplorables extrems les seves campanyes per a disputar-se l'hegemonia del partit lliberal; els jaumistes se divideixen en intransigents i *transformistes*, iniciant-se en son si un moviment que ni els propulsors podrien aclarir si és en sentit progressiu o regressiu, ja que mentres se'ls acosta a la monarquia lliberal de Don Alfons XIII, se'ls allunya de l'idea de Llibertat. La *fraternitat*, en el camp republicà, ja's cuidaran de posar-la de relleu els nostres adversaris.

Totes aquestes lluites, precursors de la gran baralla, no arriben encara als districtes electorals. Tenen lloc al Ministeri de la Governació i als governs civils; maregen als alcaldes; posen en moviment als grans electors. Al poble no hi arriben, i és probable que tampoc hi arribin el dia de les eleccions, trobant-se els districtes amb el diputat fet, encara que'ls electors no s'hagin acostat per res a les urnes.

I ningú podrà queixar-se de l'espectacle vergonyós que ofereix Espanya en època d'eleccions. En altres països, en que hi hà conciencia col·lectiva i vergonya individual, procuren els candidats atraure's a l'opinió per medi de la propaganda, i els mitings, les fulles impreses, les manifestacions, i fins si convé les garroïades, exterioritzen el grau de simpatia que desperta cada candidat.

A Espanya, on dorm l'esperit públic i l'indiferència fa eunucs als homes, l'obtenció de l'acta s'espera de l'intriga, i la baixa calumnia, la rastrea ensabonada, l'hipòcrita promesa i el corruptor soborn són els me-

dis que posen en joc els hàbils desvergonyits, per a conseguir la desitjada representació.

Si no'ns veïem amb cor de manejar la regeneradora vara de freixa, girem-nos d'esquena a l'espectacle per a salvar, al menys, l'estómac d'un segur asquejament.

JEPH DE JESPU

PARODIA

Si tens, *Alejandro*, el cor a proporció de la panxa, i són tant destres tes mans com la teva llengua és llarga.

Si ets tant valent en els fets com ets guapo en les paraules, i igual entre homes presums com al *cine* amb maturrangues.

Si en posar-te els pantalons hi tens la mateixa traça, que en organitzar mitings i *meriendas* a Vallcarca.

Si com escrius articlets del garrot en alabança, sabs anà al davant de tot en les hores de bullanga.

Si igual que gastar mils naps com a tu et dongui la gana, sabs aguantar l'enemic darrera una barricada.

Si com sabs, en el Congrés, lluir *sobre-todos* amples, sabs en el camp de l'honor donà i rebre clatellades, surt aquest vespre a les deu a la riera d'en Malla.

I si no hi vols venir sol per no embrutar-te les calces, fes venir darrera teu tots els socis de la *Casa*.

Que un a un, o a pilots, pel darrera o cara a cara, si teniu l'atreuiment de tornà a ofendre a don Jaume, ja us podeu anà a triar bagul, a la «Neotafia».

Això un jaumista escrivia l'any passat, ple d'ira i rabia, i avui, canviant d'opinió, ha esqueixat aquesta carta.

VERDUM

L'Escola sense Déu

i l'Escola sense Divinitat

UNA pelegrinació de mestres catòlics ha acudit aquests dies a besar els peus del Papa, oferint-li un acatament idolàtric. I l'opinió espanyola ho ha vist amb la major indiferència, i els periòdics dits neutrals n'han donat compte amb paraules d'aprovació, com una bona nova...

Ara imagineu, per un moment que llegiu en la premsa una notícia inversa, una notícia així:

«500 mestres espanyols han acudit an el Congrés del Lliure-pensament celebrat a Roma, aportant-hi la garantia de que l'ensenyança pública estarà d'avui endavant emancipada de tota religió».

Què passaria? Ah! les dretes no tenen, certament, la passivitat escèptica de les nostres esquerres, ni l'indiferència suïcida de la nostra opinió neutral! Les dretes alçarien un clam estrident de protesta; combinarien un hàbil sistema de calumnies per a atribuir a l'ensenyança irreligiosa tots els crims i totes les desgracies; exigirien a l'Estat l'ajuda de lo que'n diuen *braç seglar*, per a fer, en favor de llur Déu, lo que'l mateix Déu en la seva passivitat no gosa fer; no pararien fins que un càstic «exemplar» hagués caigut sobre el cap visible de la campanya; i aquesta frase buida i ressonant, recorreria els periòdics i les converses com a expressió de l'indocta passionalitat: «Horror a l'escola sense Déu».

I bé, anem a veure: quina cosa és l'escola sense Déu?—L'escola sense Déu, és l'Escola, tot simplement. L'escola amb Déu és la Parroquia, la Diòcesi, l'Església.—I l'Escola i l'Església són termes antitètics.

Què s'entén per Escola?—L'institució per la qual se comunica als deixebles la suma dels coneixements humans, i se'ls capacita per a investigar i descobrir les veritats ignorades.

Què s'entén per Església?—L'institució per la qual s'imposa als homes una explicació definitiva, immutuable, i fantasiosa de les veritats desconegudes, i se'ls veda el coneixement de les opinions contraries a tal explicació, incapacitant-los per a comprovar-la o rectificar-la.

La noció de Déu en l'Escola equival, doncs, a la fórmula *No-ensenyança*, això és, *Ignorancia*. Escola amb Déu vol dir lo mateix que Escola on s'impedirà que arribi a coneixement dels alumnes una part considerable i essencial del coneixement humà. Perque l'Escola amb Déu no suposa tant sols, per a aquelles gents, una determinada ensenyança; sinó l'exclusió de totes les demés.—Ja veieu, doncs, com l'Escola amb Déu és un concepte que limita i falsifica l'intel·ligència i com l'Escola és el conreu de l'intel·ligència, l'Escola amb Déu és precisament la falsificació de l'Escola. És una escola anti-intellectual. No és *escola neutra* sinó escola qui es neutralitza a sí mateix, perque ajunta la qualitat d'escola (lloc on s'apren), la qualitat d'església (lloc on s'ignora). Ensenya, doncs, a ignorar. És un contuberni monstruós de dues paraules o forces que's rebutgen mutualment. És una viva paradoxa. Porta en sí mateixa una especie de *vacuna contra la ciencia*, per a que la ciencia no pugui fer jamai cap efecte en els qui la rebran. És, en fi, la moneda falsa de la ciencia. L'Escola està fundada en la potencia de conèixer l'Església, en l'incapacitat de la raó.

Hi hà més encara: l'Escola amb Déu, en el fons, resulta la veritable Escola sense Déu si s'entén Déu en el sentit de *Divinitat*.—Per què? La Divinitat és una noció abstracta, pura, subjectiva de les coses que estan *més enllà* de nosaltres, en el temps, i en l'espai. Quan aquest concepte es converteix en *imatge* material, grossera, en forma humana, i pasa d'ideal a real, de subjectiu a objectiu, aleshores la *Divinitat* se plasma, es petrifica, es congela, es torna Déu. Ja veieu com, en certa manera, les idees Déu i *Divinitat* s'oposen entre si. L'idea de Divinitat, això és, d'infinít, aixampla les ales del pensament i dona grandesa a l'ànima. Per això l'idea de Déu és una materialització, un

L'incommovible

—Maura... Maura..., lo que's que té enveja del goig que faig.

rebaixament una falsificació de l'idea de Divinitat i l'Escola amb Déu resulta, ademés d'anti-intel·lectual, immoral i anti-poètica; ataca a la vegada l'integritat de l'intel·ligència, la puresa de l'afecte i la grandesa de l'emoció. Concreta a un pobre mot (*Déu*) l'impalpable i lluminosa percepció d'una excel·lència (*Divinitat*) i col·loca fora de nosaltres aquesta excel·lència, que és la part millor de nosaltres mateixos, sentiment altíssim que'l mestre té la missió inexcusable de desvetllar i somoure en el fons de l'ànima del nen. El mestre sols és mestre quan evoca en el deixeble la dormida divinitat.

Si col·loqueu la Divinitat fora de vosaltres i l'anomeneu Déu, cadascú podrà donar-li les qualitats de sí mateix. Si és un cruel, imaginarà un Déu cruel, a la seva imatge. Si és un idiota, crearà un Déu idiota, a la seva semblança. Déu resultarà un mirall col·locat en el cel, i on cada home se reflectirà, se mirarà, convertint en Déu la propia figura. I així quedarà divinitzada la baixesa humana de cada qual; i les responsabilitats de

les nostres passions aniràn a compte d'aquest Déu, i nosaltres, irresponsables, serem dolents i malvats perque ho és Déu, o sia perque ho som nosaltres mateixos.

Ha dit Bernard Shaw: «Desconfia de l'home que té son Déu als cels...»

Per això, per això nosaltres, partidaris de l'Escola sense Déu, la combatem en nom de l'Escola amb Divinitat. Nosaltres cap-girem la visió vulgar d'aqueix problema, perque som nosaltres i no ells, qui representem la part *divina*, la part moral, el cim més alt del sentiment, la més refinada vibració de l'esperit. Combatem a Déu en nom de la Divinitat; combatem un ídol en nom d'un ideal. La sort de les nostres fillades oscila entre aquestes dues fórmules, l'una fetiquista i l'altra divina. Creieu, vosaltres, indiferents, que no val la pena de preocupar-nos-en? Permetreu que en nom d'un Déu, concret i personal, s'arrenqui als vostres fills la facultat divina d'on ha sortit la familia in-

comptable i pululant de tots els Déus per a arribar a la concepció pura i noble de la divinitat?

GABRIEL ALOMAR

SONATA LXXII

A neva, millor; encara neva. Jo ja sé perquè ho fa, un amic meu molt gentil se casa avui i la senyora Naturala vol rivalitzar amb la núvia, i com ella es vesteix de blanc.

Però això són afers particulars que no interessen a ningú. Ademés, he pujat a un tramvia i donat la volta a Barcelona; per quinze cèntims he contemplat el meravellós espectacle i he fruit de la conversa d'un amable i graciós conductor.

Aquest bon empleat, el qual de bona gana recomanaria al senyor Foronda, al passar el veïcol per la cantonada del carrer de Pelai amb la Ronda, m'ha dit, senyalant la font *artística* allí col·locada.

—Sembla mentida que tinguin tant mal cor, deixar a aquest noi així sota la neu...!

—Ja teniu raó, ja. Deixar-lo sota la neu ara a l'hivern, deixar-lo sota'l sol quan ve l'estiu, exposat als vents de març, a les pluges d'abril i a les facies dels xicots de l'Institut.

—Més valdria que'l matessin.

—Ja teniu raó; més valdria que'l matessin i després que l'enterressin ben fondo perque no ressucités.

Després s'ha sentit poètic el bon conductor i m'ha dit, tot rialler:—Miri, miri els arbres; avui els passeigs de Barcelona estan plantats d'ametllers florits. Fan més bonic que'ls plàtans de boles verinoses...!

Desseguida ha tornat a sortir l'humorista; davant les taules dels Encants, amb un paï de neu a sobre, m'ha assegurat que venien granisat en tal dia com avui. —No crec que fessin gran negoci, seguiu, me sembla que no és temps d'aquesta llaminadura.

La vista del mercat de Sant Antoni, ha desvetllat l'home pràctic.

—No crec que facin gaire negoci els mercats tampoc, avui; avui qui omplenarà els calaixos seran les carniceries de barri i les tendes i tendetes. A les dones els fa por la neu, tant per la fredada com per una relliscada. Per això, per por d'una relliscada he dit a la de casa que comprés a baix i que si no'm donava escudella, ja m'accontentaria amb botifarra a la brasa.

I així, gronxat per tant agradables parlaments i observacions, hem vist el Paral·lel diferent dels altres dies; hem contemplat un carretó de cafè amb llet amb la vela tan carregada de neu, que ja no podia més; la Duana que sembla un carboner de la Riba; era blanca com un liri; els vaixells recordaven altres terres i altres mars; les palmeres del Passeig de Colón, no sabien de què anaven, allò no era fet per elles, totes les arrels se'ls hi omplien de panallons.

I hem vist el Pla de Palau, i l'estació de França, que semblava més gran, i el Park que avui no semblava brut, i el Saló de Sant Joan amb en Casanova florit amb flors d'ametller, i en Guifre amb la barba blanquinosa.

Ara vinc a fer beguda. Ja n'he fet, ja, en companyia del conductor, però en dies com aquest la repetició s'imposa. Per la neu i per lo de la Cuca.

No ho sabeu?

Doncs sí, l'han tret del partit. Just càstic a les seves... com volgueu.

Amb això... apa nois, bebem-hi.

MORITZ XXXIII

S'ha llençat l'idea de representar, cada any, el *Parsifal* al cim de Montserrat.

Les obres a fer, segons projecte, costaran prop d'un milió de pessetes. Però no és això lo més difícil; lo més du de pelar és que'l clero ho permeti; puix és sapigut que la sagrada muntanya és del domini dels frarots.

Diu que tot depèn del bisbe que vingui a possessonar-se de la mitra de Barcelona: si és el doctor Pol, home del morro fort, no passarà endavant l'idea, en canvi, si el bisbe és el doctor Benlloc, de la mànega ampla, és possible que no sols assenteixi, sinó que ell mateix es faci empresari... o taquillero.

A Madrid tot és joia entre'ls bons periodistes, amb motiu d'haver assistit el Rei a la col·locació de la primera pedra d'un dels tres hotels que la colònia de la Premsa aixeca a Carabanchel.

Amb tal motiu els periodistes han pogut enraonar amb S. M. com si fos un senyor qualsevol, i li han preguntat coses i ell ha respost.

Els diaris monàrquics s'han entusiasmat. Don Alfons ha fet a saber que's proposava construir barris de cases barates per a obrers.

Això ha produït doble entusiasme. La veritat és que'l monarca sab captar-se les simpaties.

Periodistes i obrers tendran, des d'ara, l'esperança de viure al menys confortablement mercès a la protecció reial.

Els que no vagin depressa, un dia o altre els tocarà el torn.

D'aquests beneficis també, tard o d'hora, en deuràn participar els de Barcelona.

Ara compremem perquè l'«Associació de la Premsa Diària» va tant prim-mirada en admetre socis. Té por que no hi hagi casa per a qui en vulgui.

Més, els que som d'idees avançades, estem tranquils com els mateixos obrers socialistes.

Fa molt temps que a la presó ens hi guarden una cel·la.

Don Melquiades Alvarez té l'arrencada. En tren i en automòbil, depressa i corrent, perquè altres pobles l'esperen, va resseguint el mapa d'Espanya semblant a grapat la llevor reformista.

Hem llegit que'l dia 18 anirà a Novelda, que després donarà un gran míting a Elche i acabat aquest, marxarà cap a Alacant a on tindrà lloc un altre míting en el «Teatre d'Estiu».

Vegin si corre don Melquiades, que ja's deu creure que hem passat la primavera!...

No pot ésser d'altra. Perquè, a on s'és vist, en aquest temps, celebrar mítings en un teatre d'estiu?...

I ara!... Que vol que se li encostipin els correligionaris?...

En vista de que en alguns teatres—com ara'l Liceu—s'hi donen espectacles místic-religiosos, amb consagracions i hosties, fent descaradament la competència a les esglésies, mossèn Estebanell—que lo mateix guia un auto que balla un tango,—ha llençat l'idea de resquitar-se, alternant les missés i els oficis amb òperes i operetes del modern repertori.

Per si aproben a la Rota aquesta pensada seva, ell ja fa temps que estudia *El Conde i La Viuda Alegre*.

Viladecans, 10 de janer.

El rector d'aquesta vila imposa una penyora de dues pessetes als pares que no bategen als seus fills, passats vuit dies del seu naixement; manifestant a algun curiós, que ha volgut enterar-se del perquè d'aquesta nova contribució, que les dues pessetes són per a reintegro de l'expedient que ha de remetre's al senyor bisbe, segons així ho ha ordenat.

«No és vergonyós que, estant en ple segle xx, el poble sucumbeixi a n'aquestes arbitrarietats? No és deplorable que comprenent tot el poble, com ho comprèn—no per lo que afecta a les dues pessetes i sí solament pel poc favor que fa als que en sa infantesa han rebut un xic d'ins-trucció,—callin i s'avinguin a les lleis especials d'aquest senyor rector?»

I lo pitjor és que a voltes, a moltes persones necessitades, després d'haver satisfet la penyora, no'ls queda cap més quarto per a menjar.

No recriminem al senyor rector per aquesta gavella que s'ha inventat, en aquest món, cada nú està obligat a mirar pels seus interessos.

De totes les coses, qui se'n conforma, qui no. Lo mateix hauria succedat a una pobre viuda, si s'hagués conformat a vendre els matalaços per a sufragar els gastos que hauria ocasionat l'enterrament i els funerals del seu marit.

Mentres hi hagin burros no mancarà qui munti a cavall.

El senyor Esteve Jonama Bes ens diu en atenta carta:

En una correspondencia publicada el dia 5, i amagant-se a la sombra, algú preté molestar-me fent suposicions que per si soles se fan despreciables.

Sempre he respost dels meus actes com a home i com a polític, i si algú preté discutir-los, no seré jo qui ho defugí, però amb gent que no amagui covardament la cara, com fa l'incògnit corresponsal que m'aludeix.

Culera, 11 janer 1914

Traslladem aqueixes ratlles al comunicant aludit per a que's dirigeixi directament al interessat.

Sobre la Mancomunitat

(DIALEG RECULLIT AL VOL, PROP DE LA «PUERTA DEL SOL»)

—Jo ho veus, estimat Gutiérrez; pesi a les vostres campanyes, a la fi de la victoria ens hem emportat la palma.

—Os la lleváis porque Dato tiene la vista atrofiada y no ve a que negro abismo está empujando a la patria.

—Home! «Las tiemblas me piernan».

Tu tens ganes d'espantar-me. Què vols dir amb aquest misteri?

De quin «negro abismo» parles? —Del que con esta reforma se ha abierto a los pies de España y en el cual acaso se hunda la integridad de la...

—Calla!...

No diguis macaderias ni vulguis convertir en drama lo que no és més que comedia.

El que des d'avui les quatre províncies de Catalunya acordin mancomunar-se en santa pau i harmonia, sabs per què't fa tanta rabia? Perque tens bon nas i olores que tant radical mudança ha de deixà a molts «gorreros» sense taula on assentar-se.

—Mentira!... Si yo me indigno es porque quiero a la patria y lloro con sus dolores y sufro con sus desgracias.

—Lo que tu tens és, Gutiérrez, molta gramática parda i una traça especialíssima en ensucrar les paraules.

Què vol, total, Catalunya? Cuidar-se de les «mecániques» que avui, a càrrec del centre, estan molt abandonades, i, aplicant a ses dolencias els remeis que ara li manquen, veure si al fi es posa bona, demostrant de pas a Espanya els fruits que pot dà una terra quan no se li posen traves.

—Ay, s rena!... De tus cantos conozco la fuerza mágica, pero a mí no me la pegas. ¡Palabras, sólo palabras!

La ligereza de Dato traerá una cola muy larga de querellas intestinas, de disgustos y de lágrimas.

—No; lo que durá, sens dubte, és una bona espurgada d'abusos de tots calibres i un desconcert de cà l'Ample al món de les sangerones centralisto-burocrátiques.

—¡Pobre unidad española!... —Infelices arrossaires!... —¡Permitir que las provincias se encastillen en su casa!...

—Com se rebela el pop monstre al sentir que li falta aigua!... —En fin, la cosa hoy empieza; ya veremos cómo acaba.

—Amb un èxit estupendo! —¡Divertirse mucho!... —Alantel!...

L'un desfila per la dreta, l'altre per l'esquerra marxa... y aquí da fin el sainete: perdonad sus muchas faltas!...

C. GUMÀ

La vil informalitat

El conflicte dels miners de Riotinto s'ha reproduït, i novament s'han sentit inquietuts i temences, les quals se tradueixen sempre en el govern per acords d'enviar tropes destinades a garantir la famosa llibertat del treball. I aquesta vegada no hi ha altra causa del conflicte que l'informalitat de la companyia minera, que no ha complert els compromisos solemnement contrets, temps enera, al solucionar-se el conflicte anterior.

Quan en qualsevol qüestió hi ha hagut un llegítim pacte, el faltar a les condicions del mateix és cosa reproable i lletja. Però en el cas d'un pacte relatiu a una qüestió obrera, si qui manca als seus compromisos és el patró, l'informalitat s'agrava i presenta un caràcter repugnant, vil. En el mancamment per part dels obrers se poden trobar atenuants. La seva escassetat i els seus sofriments, disculpen sovint les seves actituds poc avingudes amb la legalitat i amb la formalitat d'un pacte. En els patrons aqueixes atenuants no existeixen. I el seu mancamment revesteix els caràcters d'una malifeta criminosa i d'una mofa brutal als treballadors. Davant d'aquesta mofa, totes les accions violentes tenen explicació. No hi ha res més agraviós i més revoltant per als homes humils que lluiten amb la miseria, que veure's enganyats i befats pels qui gaudeixen de la riquesa i dels plaers de la vida.

S'ha de dir que resulta escandalós i intolerable això que a Espanya succeeix. El cas de Riotinto és la repetició del cas de la vaga dels carrilaires catalans. Després de tornar els vaguistes al treball mitjançant les condicions ficsades amb l'intervenció dels representants del Govern, les Companyies, en un i altre cas, han faltat a lo convingut. El Govern, així desautoritzat i desprestigiad, no s'ha cregut en el dever d'intervenir eficaçment, obligant a les Companyies a complir unes condicions establertes per la seva propia mediació. Heus aquí una nova vergonya i una nova burla.

Ens sembla absolutament necessari que en casos com aquest, el Govern surti de la seva hipocrita actitud neutral i passiva, actitud que en realitat el fa còmplice de les Companyies que han comès la vil informalitat. Per la dignitat mateixa d'un Govern, aquest no ha de permetre que siguin trepitjats els pactes fets amb la seva garantia.

A. R. I V.

UN corresponsal d'un diari explica detalladament la vida que fa el rei.

Entre altres coses, diu: «Se desayuna fuerte, tan fuerte que muchos se darían por satisfechos con tener ese desayuno para comida».

Tira peixet, i tall! Amb menys havem de accontentar-nos els pobres.

Els radicals [de Vilanova i Geltrú volen presentar per a diputat o Cortis al nostre ex-regidor Pere Figueras.

Sabiem que'ls vilanovins eren cèlebres per les gresques de Carnaval, però mai hauríem cregut que'l seu humorisme arribés al punt de fer broma tot l'any.

El Sant Pare ha enviat una circular a tots els bisbats prohibint terminantment que'ls capellans fumin davant de la gent.

Molt bé. Això vol dir que'l fumar, com tot vici i tota lletja cosa es pot fer, si es fa d'amagat.

I seguirem com sempre: mentres ells fumaràn, nosaltres ens farem fuma. Oh, santa hipocresia!

En alguns punts de França s'ha declarat la vaga de carnicers.

Vaga de carnicers? No hi ha por de conflicte, per això. Sempre els queda el militarisme per a fer d'esquirol.

Un impresionador de pel·lícules ha anat a fotografiar l'interior del cràter del Vesubi. Ja és temeritat.

No més coneixem uns altres senyors tant temeraris com aqueix: els quefes del partit conservador espanyol.

Els també es troben, actualment, sobre un volcà.

Els capellans de càl Bisbe han enviat a l'Alcalde un quadro molt antic representant la Virgen de la Silla.

Entre'ls mossens i el senyor Sagnier va creuar-se la següent conversa:

—En nom del difunt doctor Laguarda, aquí té aquesta Verge de la Cadira!...

—Gracies. Cada dia li resaré una salve per a que'm guardi la meva.

Abans d'ahir, els veïns de Barcelona, al despertar-se, se trobaren amb l'aparatos espectacle d'una esplèndida nevada.

En les primeres hores del matí la ciutat era intensament blanca, d'un blanc lluminós, immaculat.

Fins el palau dels Jesuïtes era cobert de blancor; i, quan un capella atravessava una ampla via, passava corrent, escorregut, com fugint del contrast.

Són, realment, hermoses i saludables a l'esperit, les nevades de la nostra Espanya negra.

Els moços d'esquadra de Sant Cugat del Vallés conduïren al jutjat a un tal Gregori, acusant-lo d'haver sustret d'una finca agrícola d'aquella localitat, la friolera de mil quatre centes estagues.

L'home devia llegir *El Progreso* i es veu que volia fer provisió.

Per lo tant, si aqueixos moços de Sant Cugat es creuen haver agafat un lladre d'estagues, demostren ésser uns estaquirotos.

Es possible que aquest Gori fos un viu, però un lladre no; tot lo més un lerroxiata... i dispensi ns l'expressió.

Un telegrama de Roma ens anuncia que en Merry ha celebrat les seves bodes de plata.

Tractant-se d'un cardenal, per força havien d'ésser de plata.

La prova: el seu company Grànpolla que, a pesar del vot de pobresa, al morir ha deixat més de doscents mil duros.

El pretendent Jaumet ha tingut una entrevista amb el Sant Pare.

Així ho han de fer el bons fills: primer que tot, el Papa.

I, després del papa, la mama, i l'oncle, i la tia.

Vinga una semblança per a xisto final:

—En què se semblen un taverner, un lleter i un capella.

—En que tots tres fan servir l'aigua per a batejar.

El nano Miranius està llegint l'història de «Ali-Babà».

Tot d'un plegat pregunta:

—Escolti, papà: Què representen els quaranta lladres?

El papà, tot formal.

—Deixa-ho córrer, ja't vagarà el saber-ho. Ets massa jove, encara, per a ocupar-te de política.

En un matí d'hivern.

—Perquè obres el balcó, Rosalía, si a dintre l'habitació no més hi tenim que setze graus de temperatura?

—Es veritat, senyora; però com que a fóra, al carrer, diu que n'hi ha quatre, els volia fer entrar perquè, així, en tinguéssim vint.

Cor de pare.

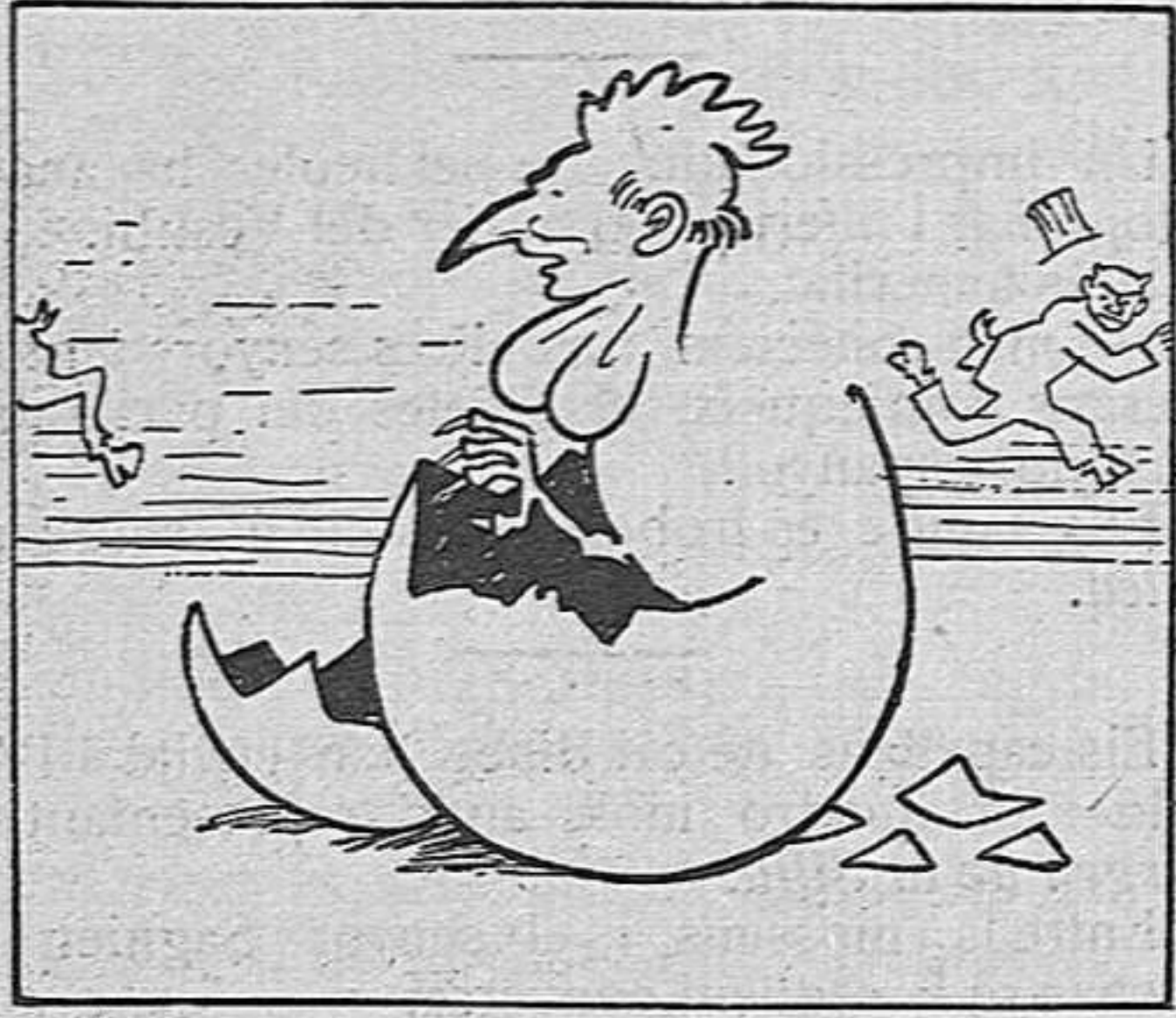
—Veig que aconselleu al vostre fill que envii els seus versos a un diari. Teniu, pot-ser, intenció de fer-ne un poeta?

—No. Lo que vui és que'l desenganyj un altre.

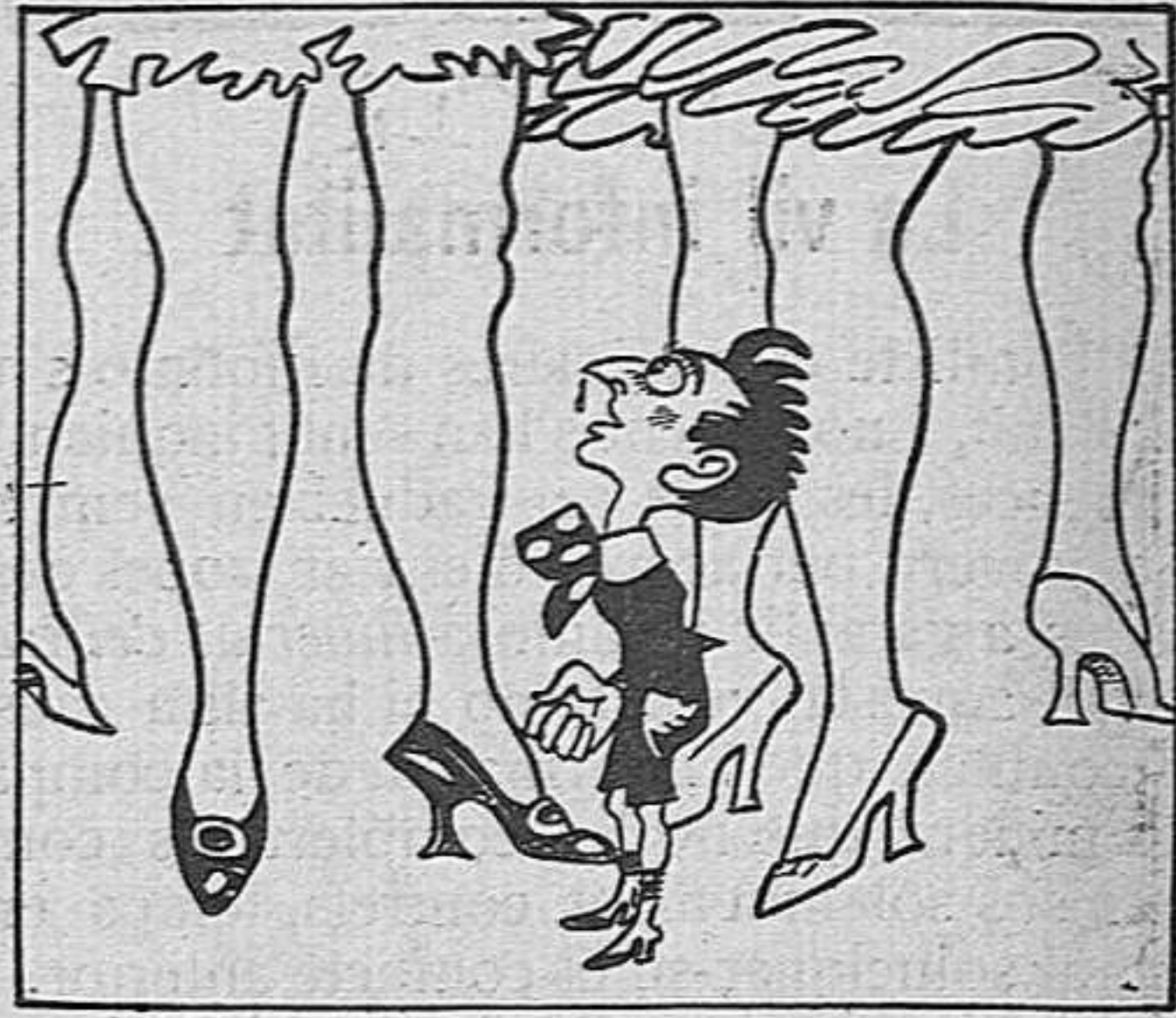
Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Olm, número 8.

Tinia Ch. Lorrilena y C.

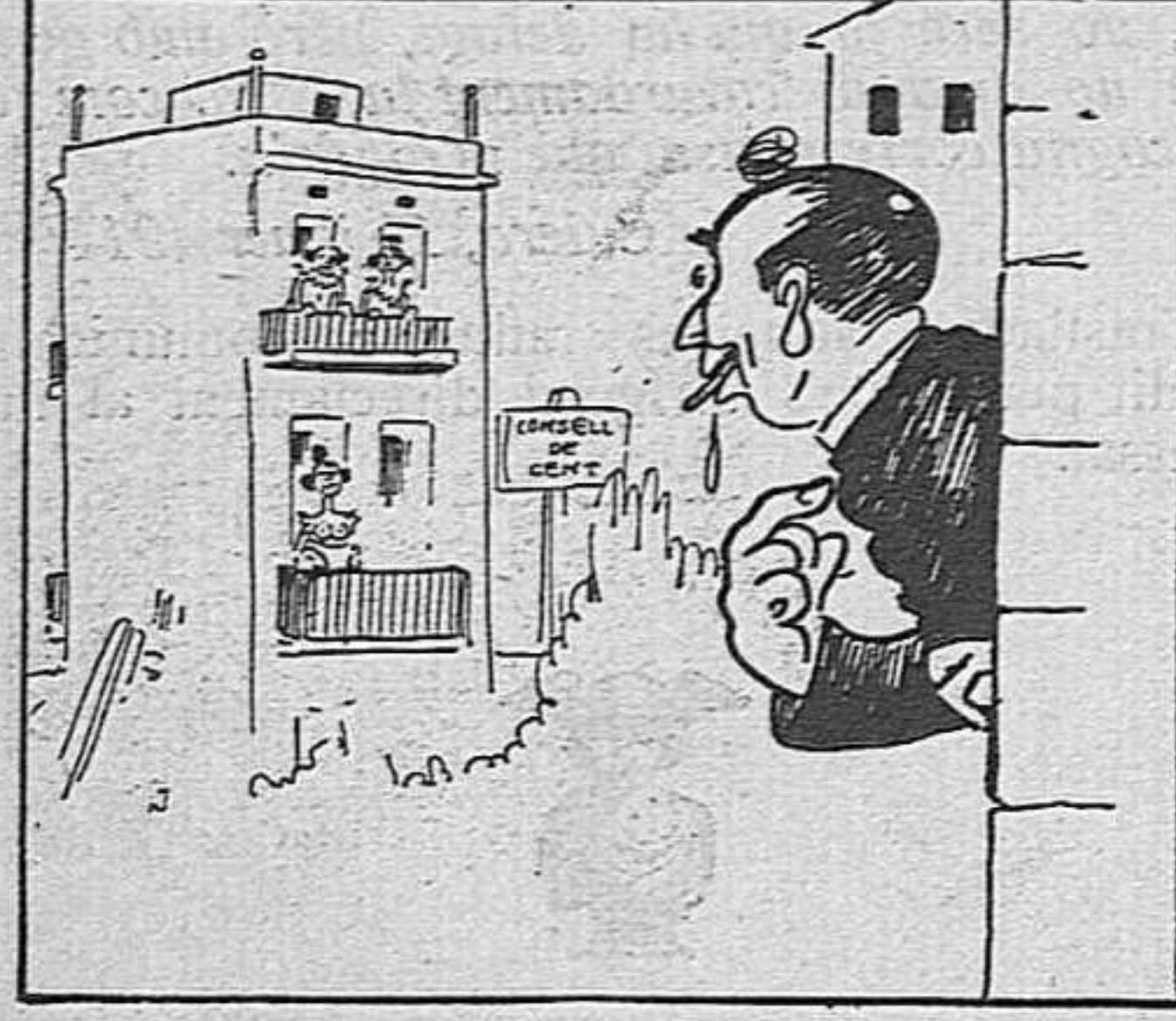
VIDA DE MOSSSEN POLLASTRE

Viene cual un gran desastre,
al mundo, mossen Pollastre.

Aun no hace "mondonguillas",
ya está el murri entre faldillas.

Hace desde el Seminario,
señas con el vecindario.

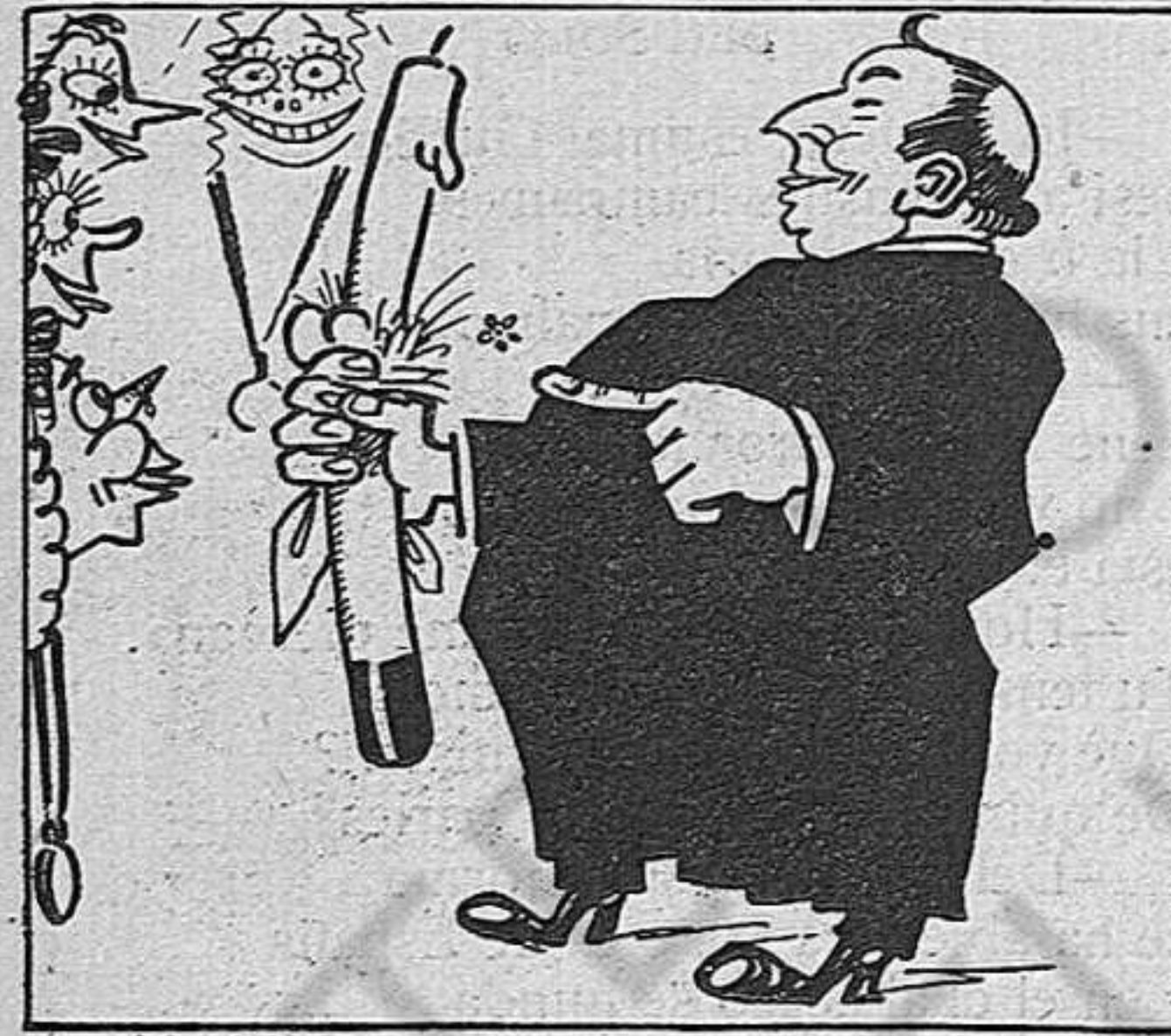
Por su tipo seductor,
muy pronto le hacen rector.

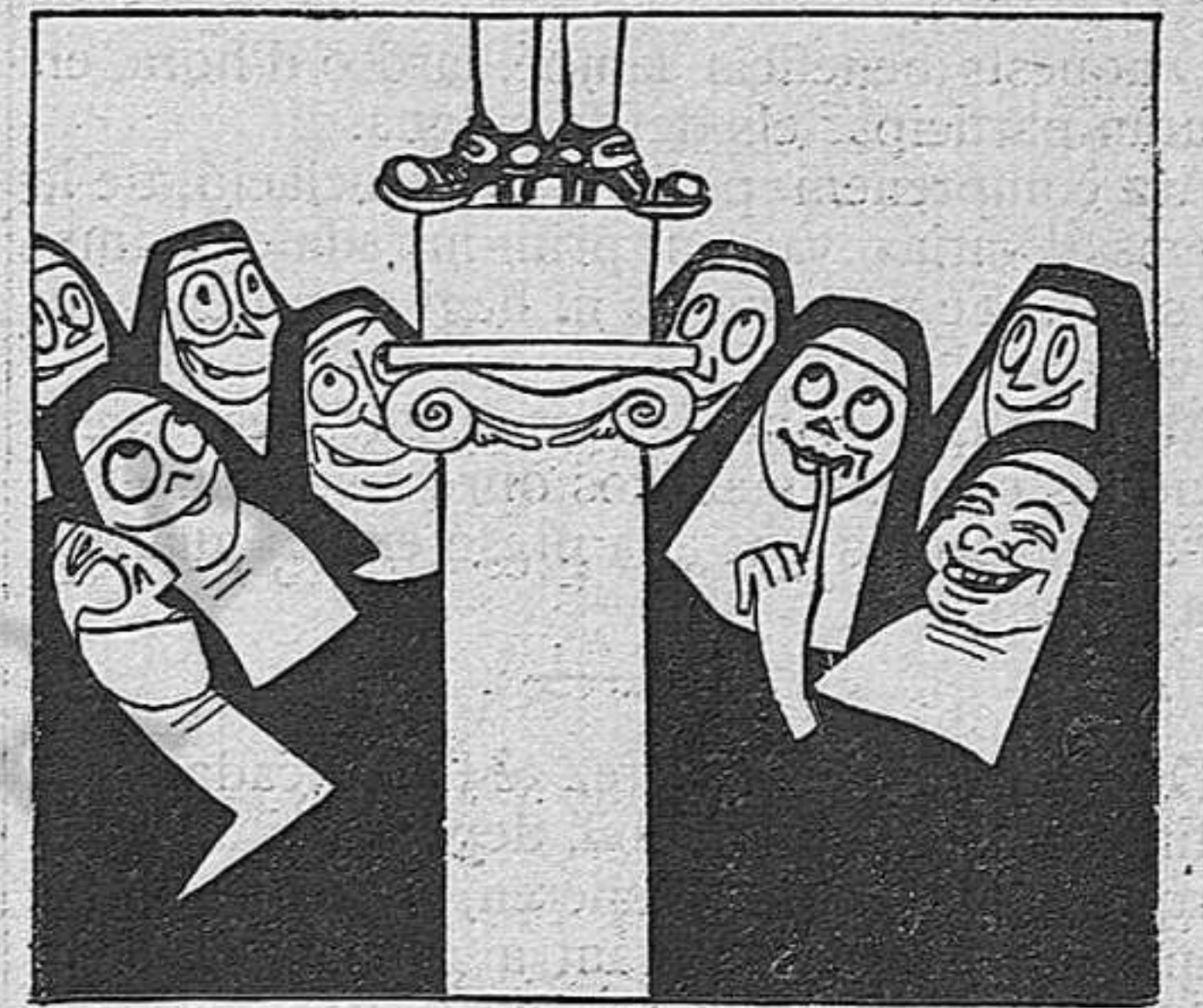
Funda mil congregaciones
con segundas intenciones.

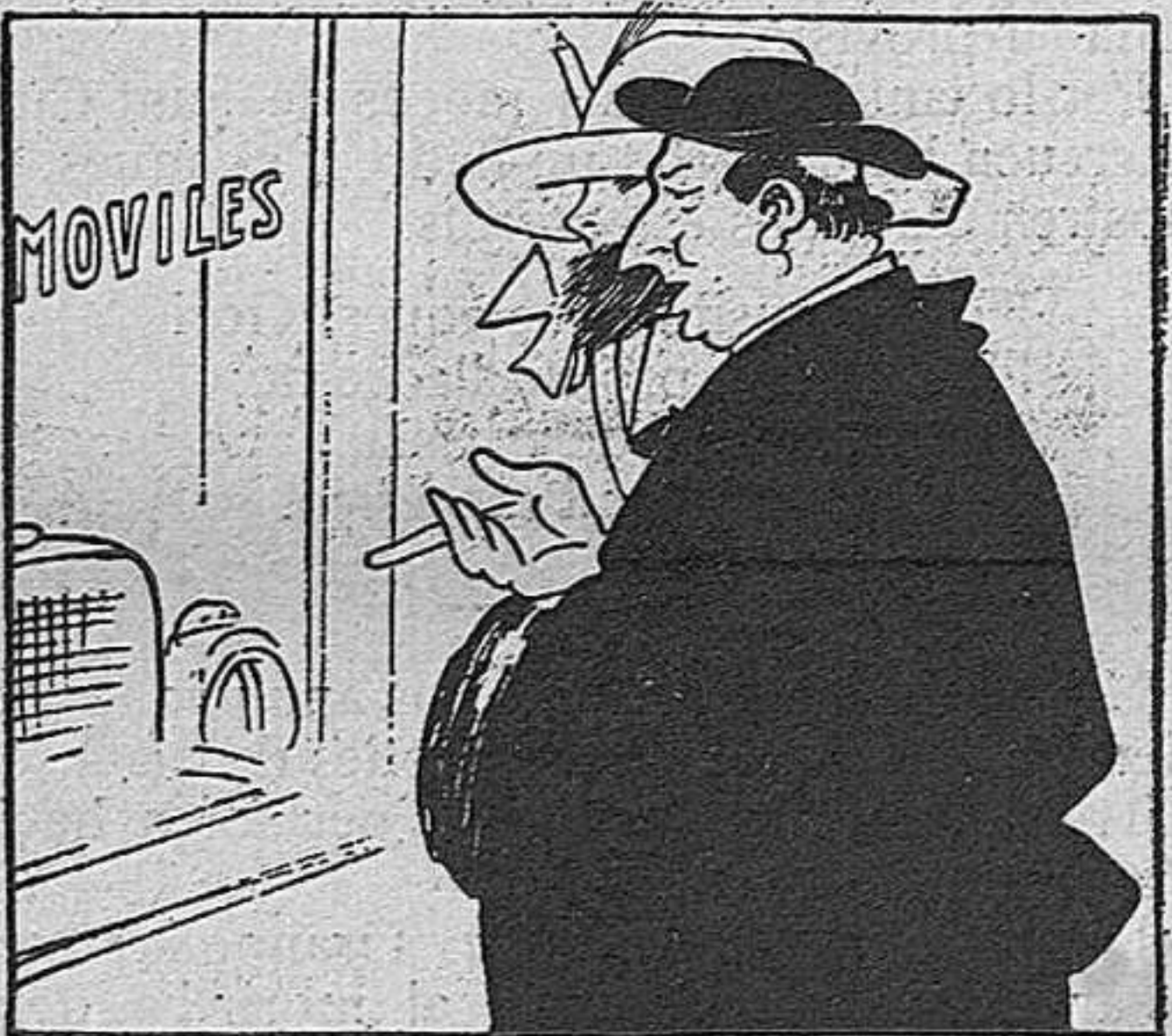
Para solaz de las hijas,
hace fiestas y sortijas.

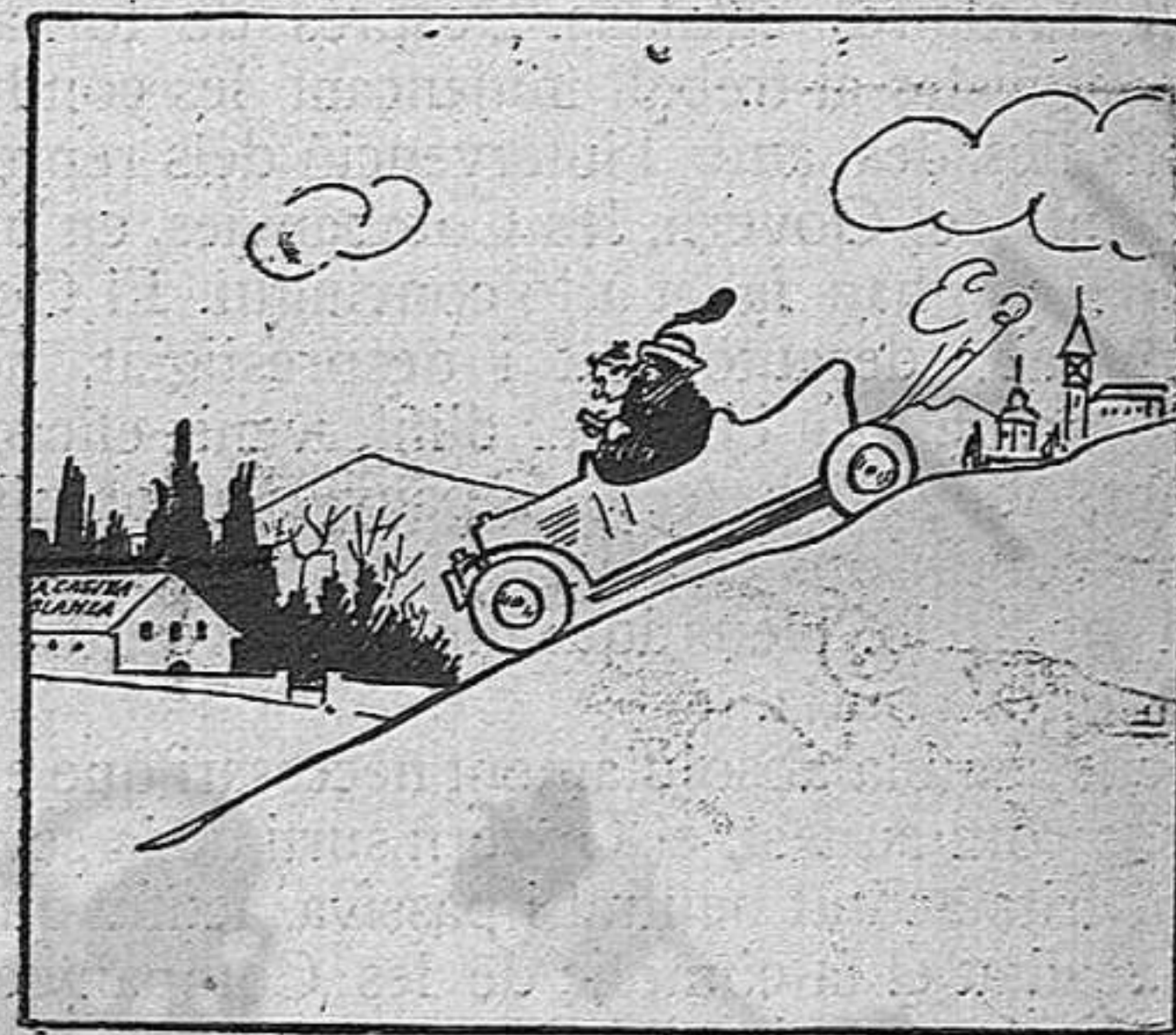
Cuando les ofrece el cirio,
aquello ¡ay! es el delirio.

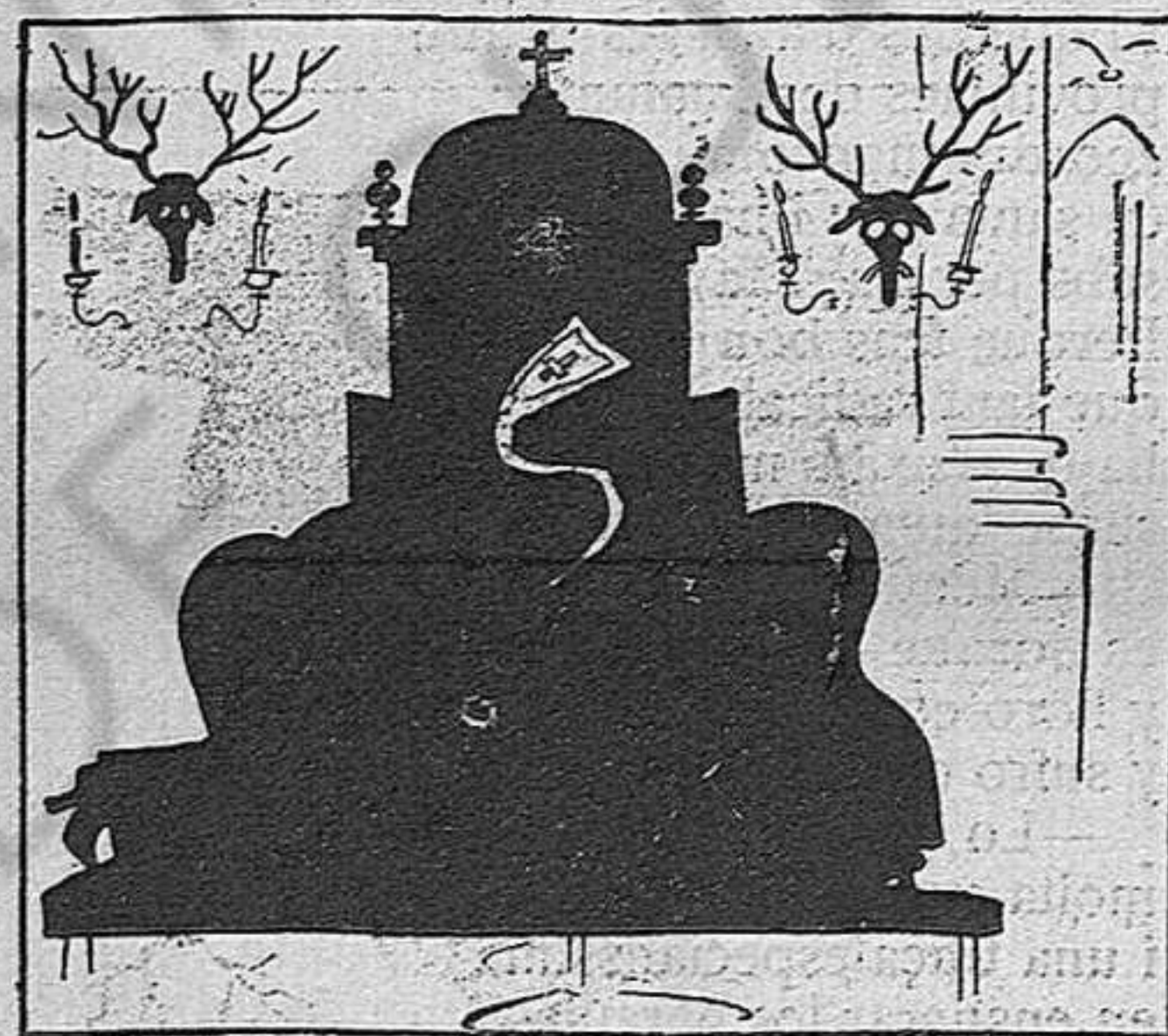
Las monjas, viendo su busto,
se mueren todas de gusto.

Para correrla mejor,
compra un auto corredor.

Cuando ha de ir con mujer,
él mismo hace de *chauffer*.

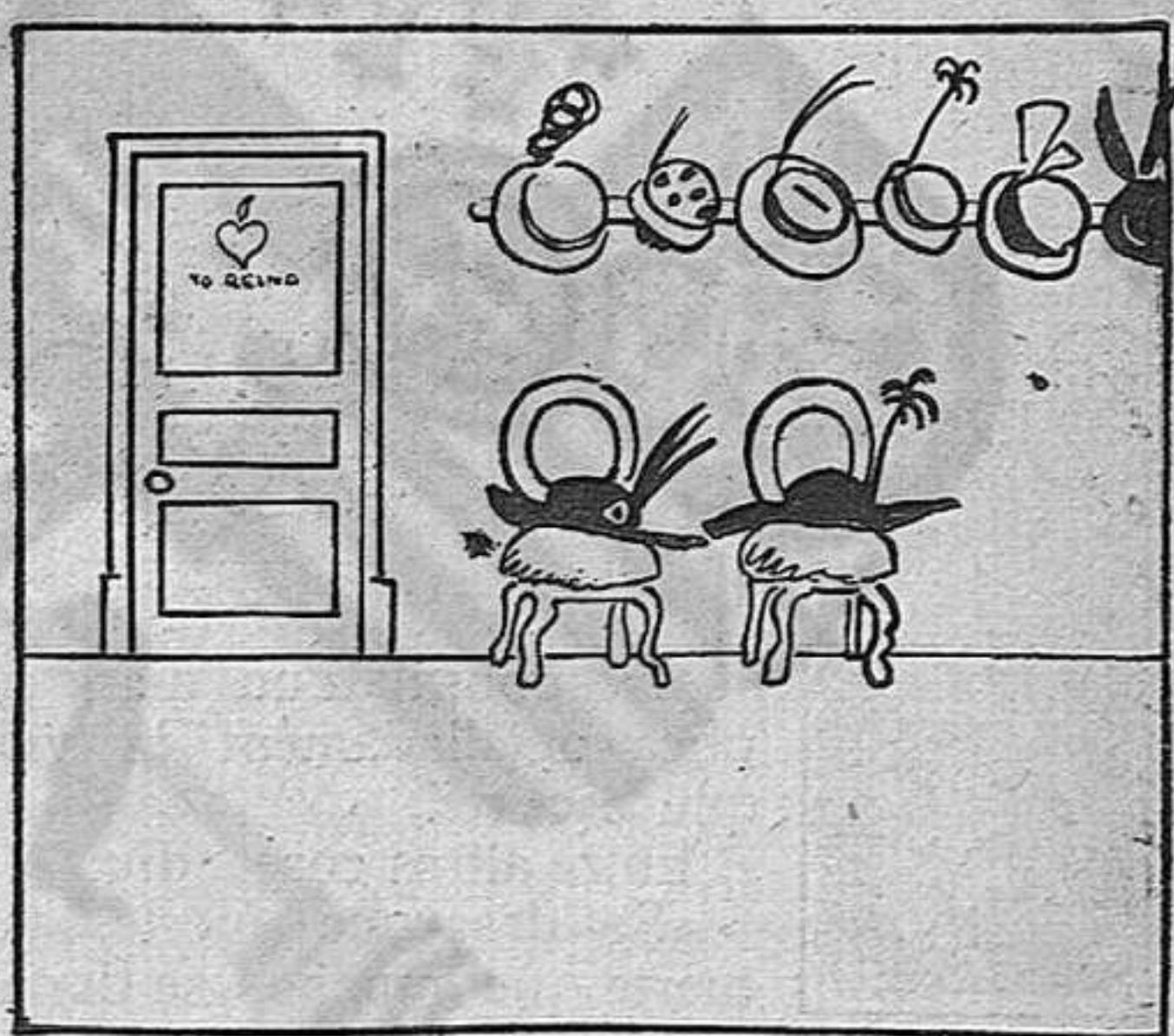
Limpia con grandes soflamas,
los pecados de las damas.

Dentro su elocuencia santa,
tiene una lengua que encanta.

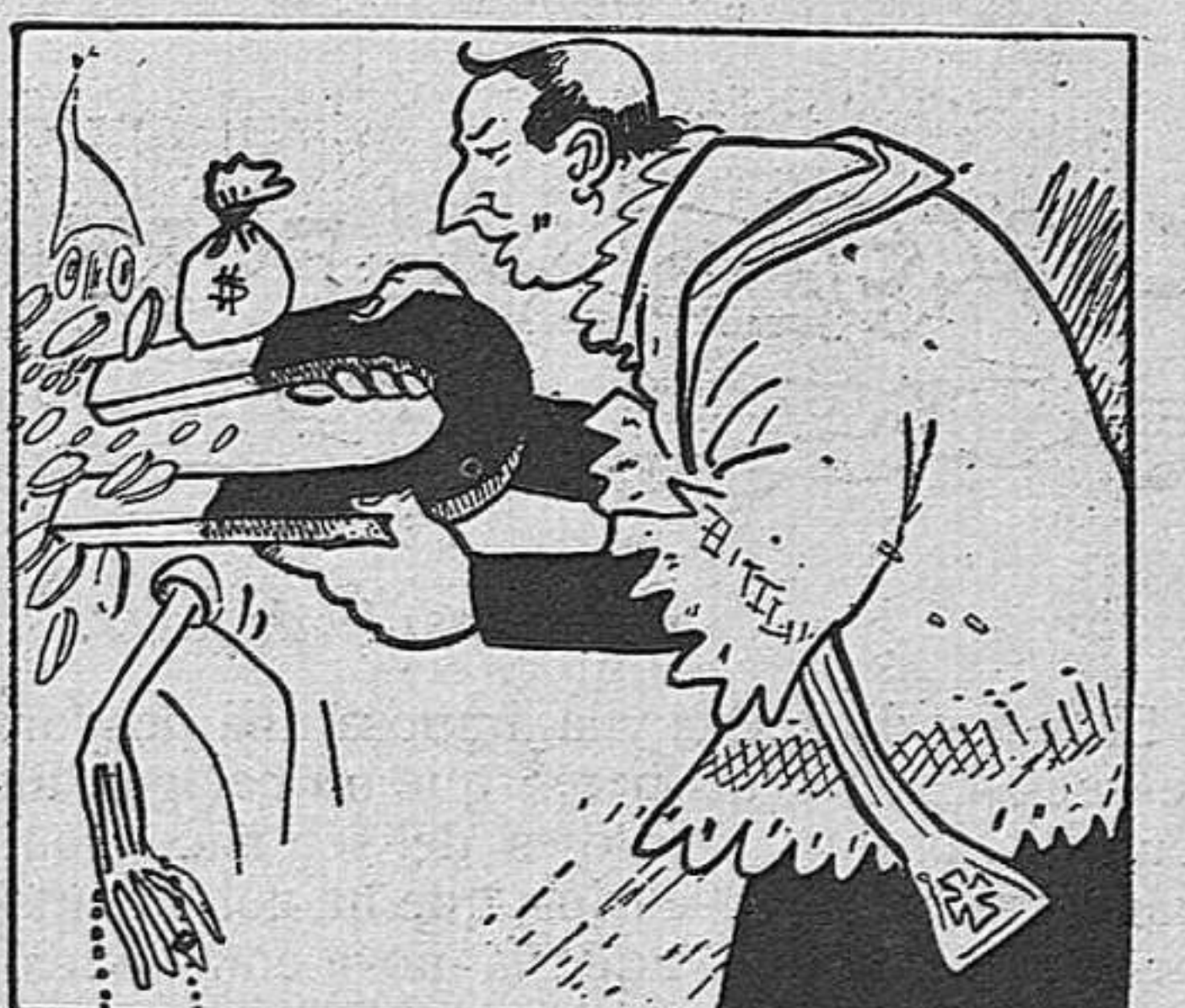
Se va a Lourdes y a París,
y allí le ocurre un desliz.

Es tanta su robustez,
que confiesa ocho a la vez.

Su inmensa satisfacción,
es elevar el copón.

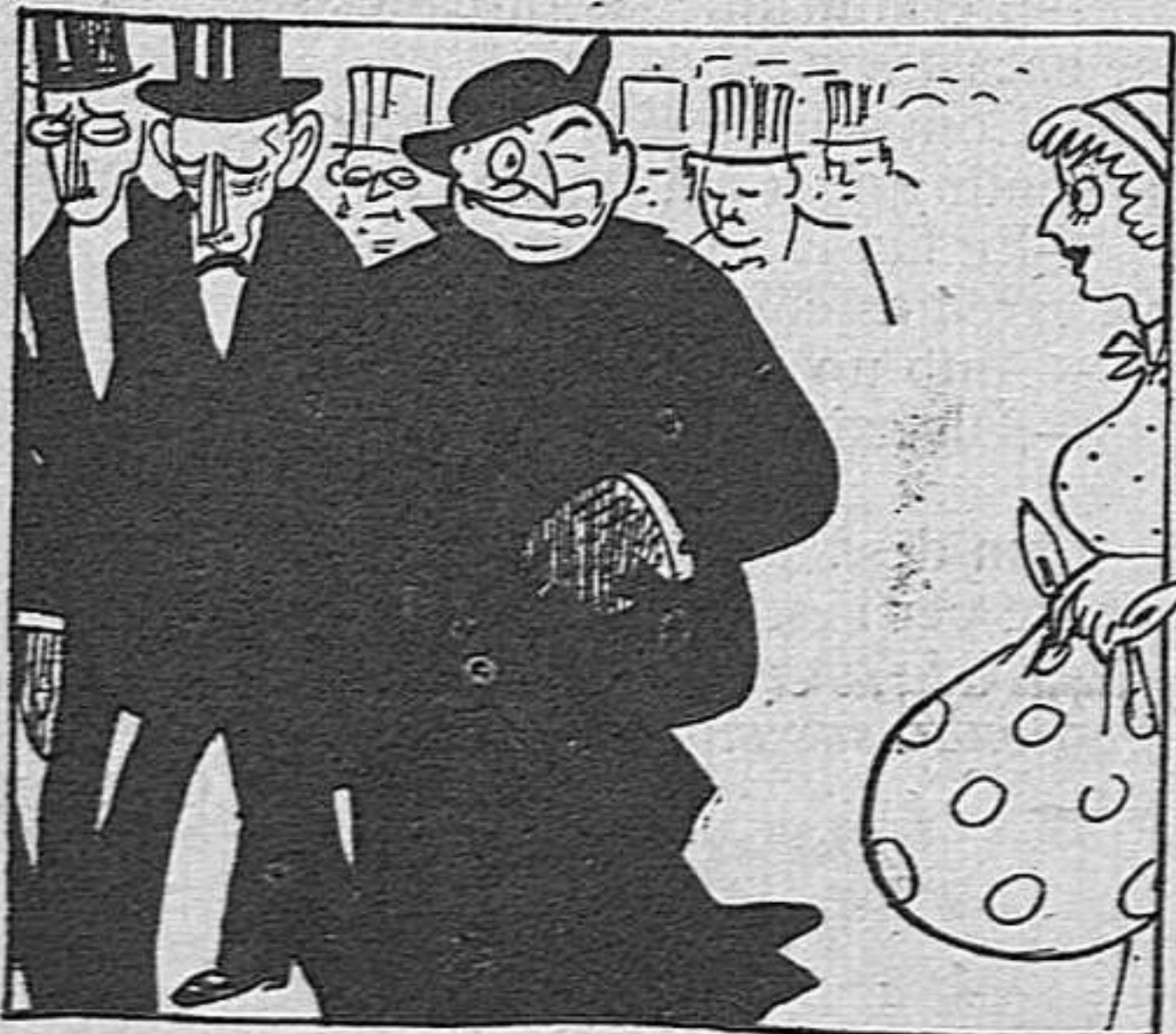
Cuando ayuda a bien morir,
el hombre sabe cumplir.

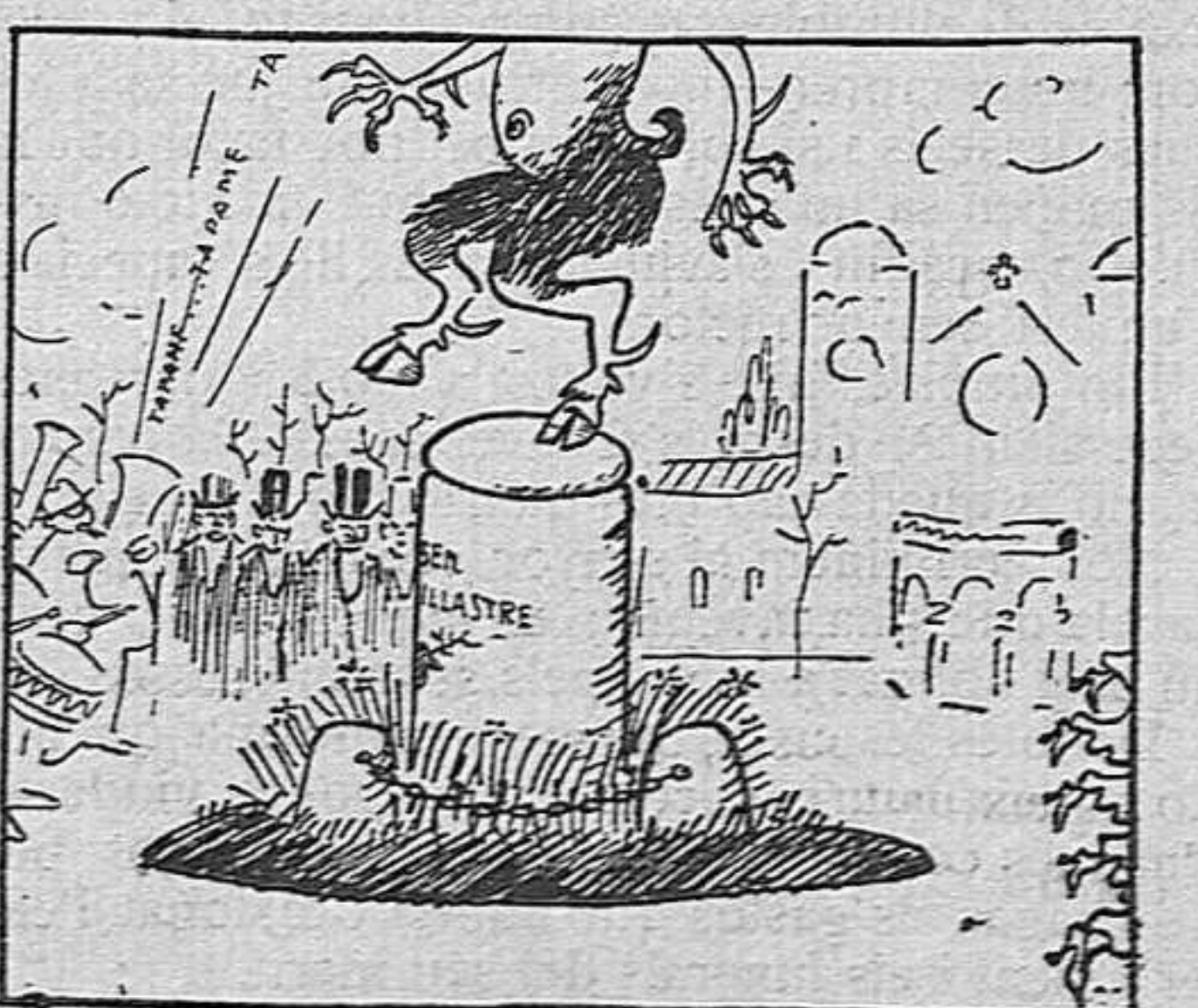
Cuando casa, sin sonrojo,
a la novia guiña el ojo.

Cuando bautiza algún niño,
a la madrina hace el guiño.

Y hasta en los entierros guiña
cuando pasa alguna niña.

Por esto el barrio, contento,
le prepara un monumento.